

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 2015 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudniania przy niektórych z tych prac¹⁾

Na podstawie art. 204 § 1 i 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 i 1662) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudniania przy niektórych z tych prac (Dz. U. Nr 200, poz. 2047, z 2005 r. Nr 136, poz. 1145 oraz z 2006 r. Nr 107, poz. 724) w załączniku nr 1, w dziale II „Prace w narażeniu na szkodliwe działanie czynników chemicznych, fizycznych i biologicznych”, wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prace w narażeniu na szkodliwe działanie czynników chemicznych

- 1) Prace w narażeniu na działanie substancji lub mieszanin spełniających kryteria klasyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającego i uchylającego dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. L 353 z 31.12.2008, str. 1, z późn. zm.) w jednej lub kilku z następujących klas lub kategorii zagrożenia wraz z jednym lub kilkoma następującymi zwrotami wskazującymi rodzaj zagrożenia:

a) toksyczność ostra, kategoria 1, 2 lub 3 (H300, H310, H330, H301, H311, H331),

¹⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia dyrektywy Rady 94/33/WE z dnia 22 czerwca 1994 r. w sprawie ochrony pracy osób młodych (Dz. U. L 216 z 20.08.1994, s. 12) zmienionej dyrektywą 2007/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 czerwca 2007 r. zmieniającą dyrektywę Rady 89/391/EWG, jej dyrektywy szczegółowe oraz dyrektywy Rady 83/477/EWG, 91/383/EWG, 92/29/EWG i 94/33/WE w celu uproszczenia i racjonalizacji sprawozdań z praktycznego wdrażania dyrektyw (Dz. U. L 156 z 27.06.2007, s. 21), oraz zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/27/UE z dnia 26 lutego 2014 r. zmieniającą dyrektywy Rady 92/58/EWG, 92/85/EWG, 94/33/WE, 98/24/WE oraz dyrektywę 2004/37/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w celu dostosowania ich do rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (Dz. U. L 65 z 26.02.2014, s. 1).

- b) działanie żrące na skórę, kategoria 1A, 1B lub 1C (H314),
 - c) gaz łatwopalny, kategoria 1 lub 2 (H220, H221),
 - d) łatwopalne aerozole, kategoria 1 (H222),
 - e) ciecz łatwopalna, kategoria 1 lub 2 (H224, H225),
 - f) materiały wybuchowe, kategorie „niestabilny materiał wybuchowy” lub materiały wybuchowe podklasy 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 (H200, H201, H202, H203, H204, H205),
 - g) substancje i mieszaniny samoreaktywne typów A, B, C lub D (H240, H241, H242),
 - h) nadtlutki organiczne typu A lub B (H240, H241),
 - i) działanie toksyczne na narządy docelowe po narażeniu jednorazowym, kategoria 1 lub 2 (H370, H371),
 - j) działanie toksyczne na narządy docelowe po narażeniu powtarzanym, kategoria 1 lub 2 (H372, H373),
 - k) działanie uczulające na drogi oddechowe, kategoria 1, podkategoria 1A lub 1B (H334),
 - l) działanie uczulające na skórę, kategoria 1, podkategoria 1A lub 1B (H317),
 - m) rakotwórczość, kategoria 1A, 1B lub 2 (H350, H350i, H351),
 - n) działanie mutagenne na komórki rozrodcze, kategoria 1A, 1B lub 2 (H340, H341),
 - o) działanie szkodliwe na rozrodczość, kategoria 1A lub 1B (H360, H360F, H360FD, H360Fd, H360D, H360Df).
- 2) Prace w narażeniu na substancje, mieszaniny lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, określone w przepisach w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, a także prace w narażeniu na substancje lub mieszaniny powstające w tych procesach.
- 3) Prace w narażeniu na ołów lub jego związki, w zakresie w jakim czynniki, o których mowa, są pochłaniane przez ludzki organizm.
- 4) Prace w narażeniu na azbest.
- 5) Prace z kadziami, zbiornikami lub pojemnikami zawierającymi czynniki chemiczne, o których mowa w pkt 1 - 4.
- 6) Prace w kontakcie z lekami psychotropowymi.”;

2) w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) pyłów o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, określonych w przepisach w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.”;

3) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Prace w narażeniu na szkodliwe działanie czynników biologicznych

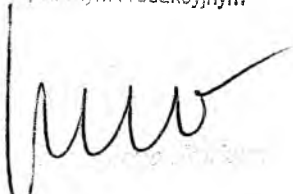
Prace w kontakcie z czynnikami biologicznymi zakwalifikowanymi do grupy 3 lub 4 zagrożenia, zgodnie z przepisami w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki, w szczególności:

- 1) Prace, przy których źródłem zakażenia lub zarażenia może być chory człowiek lub materiał zakaźny pochodzenia ludzkiego, tj. krew, tkanki, mocz, kał itp., w tym w szczególności wszelkie prace w szpitalach (oddziałach) zakaźnych.
- 2) Prace, przy których występują zagrożenia czynnikami biologicznymi, przenoszonymi na człowieka przez kontakt ze zwierzętami lub produktami pochodzenia zwierzęcego, w tym szczególnie:
 - a) drobnoustrojami chorób odzwierzęcych, tj. zoonozami,
 - b) alergenami pochodzenia zwierzęcego: wydalinami, roztoczem, sierścią, łupieżem zwierząt hodowlanych, pyłem jedwabiu naturalnego, pierzem ptaków, mączką rybną itp., występującymi w hodowli i przetwórstwie.
- 3) Prace, przy których występują zagrożenia czynnikami biologicznymi pochodzenia roślinnego lub mikroorganizmami przenoszonymi przez rośliny:
 - a) drobnoustrojami występującymi w roślinach, tj. bakteriami, promieniowcami, grzybami itp., które stanowią zagrożenie w trakcie procesów magazynowania, przetwarzania i użytkowania różnych surowców roślinnych,
 - b) pyłami pochodzenia roślinnego, powodującymi stany uczuleniowe, w tym w szczególności pyłami zbożowymi, paszowymi, tytoniowymi i z ziół leczniczych.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

Zatwierdzone pod względem
formalnym i redakcyjnym

UZASADNIENIE

Celem projektowanego rozporządzenia jest wdrożenie do polskiego prawa postanowień dyrektywy Rady nr 94/33/WE z dnia 22 czerwca 1994 r. w sprawie ochrony pracy osób młodych (Dz. Urz. L 216, z 20.08.1994, str. 12, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 213, z późn. zm.) zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/27/UE z dnia 26 lutego 2014 r. zmieniającą dyrektywy Rady 92/58/EWG, 92/85/EWG, 94/33/WE, 98/24/WE oraz dyrektywę 2004/37/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w celu dostosowania ich do rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (Dz. Urz. L 65 z 5.03.2014, str. 1).

Zmiana dyrektywy 94/33/WE była podyktowana wejściem w życie rozporządzenia 1272/2008¹⁾, które wprowadziło nowy zharmonizowany system klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin opierający się na globalnie zharmonizowanym systemie klasyfikacji i oznakowania chemikaliów (GHS) na szczeblu międzynarodowym. Nowy system został przyjęty w ramach Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ. Z dniem 1 czerwca 2015 r. System ten w pełni zastąpi dwa systemy stosowane uprzednio, tj. wprowadzony dyrektywą 67/548/EWG²⁾ – w odniesieniu do substancji, oraz wprowadzony dyrektywą 1999/45/WE³⁾ – w odniesieniu do mieszanin. Nowy system wprowadza m.in. częściowo nową klasyfikację ze względu na zagrożenie (tytuł II rozporządzenia 1272/2008 oraz załącznik I do tego rozporządzenia) oraz nowe kody zwrotów wskazujących rodzaj zagrożenia (zwroty „H”) zgodne z klasyfikacją danej substancji lub mieszaniny stwarzającej zagrożenie (art. 21 rozporządzenia 1272/2008), wraz z brzmieniem tych zwrotów (załączniki III i VI do rozporządzenia 1272/2008). Zwroty „H” zastępują zwroty „R” wskazujące na szczególne zagrożenia, związane ze stosowaniem substancji i mieszanin wynikające

¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. L 353 z 31.12.2008, str. 1, z późn. zm.).

²⁾ Dyrektywa Rady 67/548/EWG z dnia 27 czerwca 1967 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawodawczych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych (Dz. Urz. L 196 z 16.08.1967, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 1, str. 27, z późn. zm.).

³⁾ Dyrektywa 1999/45/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 maja 1999 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania preparatów niebezpiecznych (Dz. Urz. L 200 z 30.07.1999, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 24, str. 109, z późn. zm.).

z klasyfikacji przeprowadzanej zgodnie z dyrektywą 67/548/EWG lub 1999/45/WE. W załączniku VII do rozporządzenia 1272/2008 została zamieszczona tabela wspomagająca konwersję klasyfikacji ujętych w dyrektywie 67/548/EWG i 1999/45/WE na odpowiadającą im klasyfikację zgodną z rozporządzeniem 1272/2008 (przy czym konwersja nie była możliwa we wszystkich przypadkach). Przepisy rozporządzenia 1272/2008 zamieniły ponadto termin „preparat” na „mieszanina” oraz w niewielkim stopniu zmodyfikowały definicję „substancji”. W rozporządzeniu 1272/2008 przewidziano stopniowe wprowadzenie nowego systemu przez zastosowanie odpowiednich okresów przejściowych. Ostateczne wprowadzenie nowego systemu nastąpi z dniem 1 czerwca 2015 r., przy czym mieszaniny, które zostaną sklasyfikowane, oznakowane i opakowane zgodnie z dyrektywą 1999/45/WE oraz wprowadzone do obrotu przed dniem 1 czerwca 2015 r. będą mogły pozostać w obrocie, bez konieczności ponownego oznakowania i opakowania, do dnia 1 czerwca 2017 r. Od dnia 1 czerwca 2017 r. w obrocie będą mogły znajdować się tylko substancje i mieszaniny sklasyfikowane, oznakowane i opakowane wg nowego systemu, zgodnie z rozporządzeniem 1272/2008.

Zmiana dyrektywy 94/33/WE w związku z rozporządzeniem 1272/2008 była niezbędna, ponieważ dyrektywa 94/33/WE, do określenia prac wzbronionych osobom młodym, posługiwała się klasyfikacją zgodną z dyrektywą 67/548/EWG lub dyrektywą 1999/45/WE, oraz zwrotami „R” wskazującymi szczególne zagrożenia związane ze stosowaniem substancji i mieszanin odpowiadającymi tej klasyfikacji. Ponadto sekcja I pkt 2 oraz sekcja II pkt 1 załącznika do dyrektywy 94/33/WE zawierały odniesienia do uchylonych dyrektyw 90/679/EWG⁴⁾ i 90/394/EWG⁵⁾, zamiast odniesień do dyrektyw 2000/54/WE⁶⁾ i 2004/37/WE⁷⁾.

⁴⁾ Council Directive 90/679/EEC of 26 November 1990 on the protection of workers from risks related to exposure to biological agents at work (seventh individual Directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC) (Dz. Urz. L 374 z 31.12.1990, str. 1).

⁵⁾ Dyrektywa Rady 90/394/EWG z dnia 28 czerwca 1990 r. w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych podczas pracy (szósta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. L 196 z 27.07.1990, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 1, str. 396, z późn. zm.).

⁶⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/54/WE z dnia 18 września 2000 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie czynników biologicznych w miejscu pracy (siódma dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. L 262 z 17.10.2000, str. 21; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 4, str. 48).

⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/37/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy (szóstej dyrektywy szczegółowej w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy Rady

Dyrektywa 2014/27/UE dostosowała dyrektywę 94/33/WE do nowego systemu klasyfikacji (zgodnego z rozporządzeniem 1272/2008) oraz wprowadziła poprawne odwołania do dyrektywy 2000/54/WE i dyrektywy 2004/37/WE.

Państwa członkowskie zostały zobowiązane do wprowadzenia w życie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania zmian wprowadzonych dyrektywą 2014/27/UE najpóźniej do dnia 1 czerwca 2015 r.

Przepisy dyrektywy 94/33/WE do polskiego prawa zostały wdrożone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudniania przy niektórych z tych prac (Dz. U. Nr 200, poz. 2047, z późn. zm.). Rozporządzenie to zapewnia szczególną ochronę młodocianych przed negatywnym wpływem pracy oraz warunków pracy na ich rozwój. W związku z tym w załączniku nr 1 do rozporządzenia określono wykaz prac wzbronionych młodocianym. Ze względu na konieczność przygotowania zawodowego osób młodych w załączniku nr 2 do tego rozporządzenia zamieszczono wykaz prac wzbronionych młodocianym, przy których wyjątkowo zezwolono na zatrudnianie młodocianych w wieku powyżej 16 lat.

W dziale II załącznika nr 1 określono prace w narażeniu na szkodliwe działanie czynników chemicznych, fizycznych i biologicznych. W dotychczasowym brzmieniu tego działu prace w narażeniu na działanie czynników chemicznych wzbronione młodocianym określono poprzez wskazanie klas zagrożenia zgodnych z klasyfikacją zawartą w dyrektywach 67/548/EWG i 1999/45/WE, wraz z odpowiadającymi tym klasom zwrotami „R” wskazującymi rodzaj zagrożenia. W odniesieniu do czynników biologicznych wykaz prac wzbronionych młodocianym określono przez kazuistyczne wyliczenie rodzajów prac, przy których wykonywaniu może dojść do narażenia na szkodliwe działanie czynników biologicznych.

Projektowane rozporządzenie przewiduje zmianę treści działu II „Prace w narażeniu na szkodliwe działanie czynników chemicznych, fizycznych i biologicznych” załącznika nr 1 do rozporządzenia polegającą na:

1. Ust. 1 „Prace w narażeniu na szkodliwe działanie czynników chemicznych” otrzymał nową treść odpowiadającą art. 3 pkt 1 lit. b oraz art. 3 pkt 2 dyrektywy 2014/27/UE (§ 1 pkt 1 projektowanego rozporządzenia). Prace wzbronione młodocianym ze względu na

narażenie na szkodliwe działanie czynników chemicznych zostały określone poprzez wymienienie klas i kategorii zagrożenia wraz z odpowiadającymi im zwrotami „H”, wskazującymi rodzaj zagrożenia. Nowy wykaz prac, zgodny z nową klasyfikacją, nie jest tożsamy z wykazem zawartym w obowiązującym rozporządzeniu Rady Ministrów, co wynika z braku możliwości pełnego przełożenia starej klasyfikacji na nową. Zgodnie z opinią przedstawioną przez Ministerstwo Zdrowia nowelizacja dyrektywy 94/33/WE nie spowodowała rozszerzenia zakresu ochrony młodocianych. Dodatkowo wykaz ten uzupełniono o prace w narażeniu na działanie ołowiu i jego związków oraz azbestu zgodnie z częścią II ust. 3 lit. e i f załącznika do dyrektywy 94/33/WE (przepisy te nie były dotychczas wdrożone).

2. W ust. 2 „Prace w narażeniu na szkodliwe działanie pyłów” w pkt 3 wprowadzono odesłanie do przepisów wykonawczych w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (§ 1 pkt 2 projektowanego rozporządzenia).
3. W ust. 4 „Prace w narażeniu na szkodliwe działanie czynników biologicznych” wprowadzono ogólny zakaz wykonywania przez młodocianych wszelkich prac narażających na szkodliwe działanie czynników chemicznych zakwalifikowanych do 3 i 4 grupy zagrożenia zgodnie z dyrektywą 2000/54/WE (oraz przepisami polskiego systemu prawnego wdrażającymi tę dyrektywę), do której to odsyła art. 3 pkt 1 lit. a dyrektywy 2014/27/UE (§ 1 pkt 3 projektowanego rozporządzenia), zamiast kazuistycznego wyliczenie rodzajów prac narażających na kontakt z czynnikami biologicznymi należącymi do 3 i 4 grupy zagrożenia. Wyliczenie prac z dotychczasowego brzmienia ust. 4 rozporządzenia pozostawiono jako przykłady prac narażających na kontakt z czynnikami z 3 i 4 grupy zagrożenia. Zmiana powyższa nie powoduje zmniejszenia zakresu ochrony młodocianych przed szkodliwym działaniem czynników chemicznych. Zgodnie z opiniami przedstawionymi przez Ministerstwo Zdrowia oraz Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy, wykaz prac zawarty w dotychczasowym brzmieniu rozporządzenia zawiera wyłącznie prace narażające na działanie czynników biologicznych zakwalifikowanych do 3 i 4 grupy zagrożenia.

Przewiduje się wejście w życie projektowanego rozporządzenia po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Przedmiot projektowanej regulacji nie podlega procedurze notyfikacji określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Projektowane rozporządzenie zostanie udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z treścią § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2013 r. poz. 979).